

nemsnitlig ca. 400 Kr. — det er maaste ogsaa snarest for lavt — saa vil det for disse 268 Skoler sige 107,200 Kr. om Aaret til disse Læreres Begyndelsesløninger. Det er altsaa utvivlsomt, at disse ca. 200 Kommuner kunne staa sig ved at faa Udgiften straks ved Lovens Skrafftræden af 800,000 Kr., hvoraf Renten kun bliver 32,000 Kr., og saa desuden, som det ærede Medlem for Kællerup ogsaa har paavist, en Udgift af ca. 150 Kr. aarlig for hvert Embede straks til Bolig og Brændsel fremfor at gaa fri for disse Udgifter i nogle faa Aar og saa dem aligevel og i Tilgift en aarlig Udgift af mindst 107,000 Kr. Det forekommer mig uden for al Tvivl, at naar man stiller dem Valget frit — og det bør man dog i alle Tilfælde gøre — ville de allerfleste af disse Kommuner vælge at sætte Børneantallet ved 70, hvorved Begyndelsesløningerne blive noget lavere for samtlige Embeder i disse Kommuner. Dette bliver dog i Længden bestemt det billigste for dem. Hvis Flertallet faar Vædringen Nr. 19 vedtaget og fastholder den, vil jeg, som sagt, henstille, at man stiller Kommunerne det frit, om de ved Lovens Gennemførelse ville gaa ud fra 70 eller 75 Børn til hver Lærer. Begyndelseslønnen kommer jo dog i intet Tilfælde ned under, hvad den højtærede Minister har ment det forsvareligt at foreslaa. Gaar man med Flertallet, bliver Følgen kun den, at disse nævnte Kommuner faa en betydelig større Udgift i Længden, ikke lige straks, men om nogle ganske faa Aar, til Fordel ganske vist for disse enkelte Lærere i bemeldte Kommune, til Fordel ogsaa for Statskassen, som kommer til at udrede et mindre Beløb i Alderstillaag, men til væsentlig Skade for Kommunerne selv. Jeg vil derfor, som sagt, henstille, at man dog i alle Tilfælde stiller det frit for disse Kommuner, om de ved Lovens Udførelse i Livet vilde gaa ud fra et Børneantal af 70, eller de ville gaa op til 75. Det er jo derimod en Selvfølge, at vil man se paa Landet som Helhed, saa vil det i Længden blive det billigste for samtlige Landets Kommuner, tage under et, hvis man sætter Børneantallet op til 75. Det er imidlertid ikke saaledes, man har begrundet Modstanden mod at blive staaende ved 70, det er ikke saaledes, man har begrundet Forsvaret for at sætte Børneantallet op til 75. Det har man kun begrundet med, at man vil spare disse Par hundrede Kommuner for denne ekstraordinære Udgift af ca. 800,000 Kr. straks. Disse ca. 200 Kommuner ville imidlertid ganske sikkert meget betakke sig for en saadan Besparelse, thi den

bliver i Virkeligheden om ganske faa Aar til væsentlig Skade for dem. Til disse Bemærkninger skal jeg paa dette sene Tidspunkt indstrænke mig.

Ordføreren (S. C. Christensen):

Til den sidste ærede Taler har jeg lyst til blot at gøre en kort Bemærkning. Det er den: Hvor mange Kommuner, tror det ærede Medlem, ville, naar man sætter Børneantalsgrænsen ved 70, om 2 eller 3 Aar komme til at staa i ganske det samme Tilfælde, som Forholdet nu er med de 200 Kommuner? Det vil sikkert blive langt over 200.

Dalsgaard: Jeg maa dertil sige, at det er et Argument, som slet ikke er fremdraget tidligere, hverten i Betænkningen eller af den ærede Ordfører, da han indlevede Sagen, eller af det ærede Medlem for Vangeland (Guldbrandsen) i Dag. Jeg har jo for øvrigt selv sagt, at det er givet, at for Landet i dets Helhed bliver det i Længden det billigste, naar man sætter Antallet til 75. Men for de Kommuner, som man har ment nu at ville tage i Forsvar og særlig værne om, for at de ikke skulle faa denne Udgift af 800,000 Kr. straks, for disse Kommuner vil det netop blive til Skade.

Sløth: Jeg vil gerne svare den ærede Ordfører paa hans Spørgsmaal. Jeg tror nemlig ikke, at der kan være Tale om, at det bliver ret mange Kommuner, i alt Fald ikke i de Egne, hvor de enten have en Forskole eller ved denne Lovs Skrafftræden oprette en Forskole, idet der ikke er ret mange Steder, hvor de ikke vilde kunne rummes inden for denne Ramme. Jeg kan f. Eks. oplyse fra mit eget Sogn, at der have vi for 2 Aar siden fra Ministeren faaet Tilhold om at oprette et nyt Skoleembede. Børneantallet var ca. 120, som undervises i en Hovedskole og en midlertidig Bogeskole, som den højtærede Minister ikke er tilfreds med. Hvis Lovforslaget træder i Kraft, saa vi en Forskolelærerinde med et Hundrede Kr. højere Løn, i Stedet for at vi tidligere havde en Bogeskolelærerinde, og saa kunne vi tage 20 Børn mere, end vi have haft tidligere efter Regeringens Forslag, og vi kunne tage 30 mere efter Flertallets Forslag, og flere ønsker jeg for mit Bedkommende ikke, ja, jeg ønsker ikke en Gang at gaa med til saa mange. Desuden er det aldeles givet, at der ved mindre Omlægning af Skoledistrikterne kan spares ikke ubetydeligt i Oprættelse af Stoler over hele Landet. Det vil den